

Abstrakt
do wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich
do Prezesa Rady Ministrów RP oraz Marszałka Sejmu o podjęcie działań zmierzających
do ratyfikacji *Europejskiej Konwencji Bioetycznej*

(RPO-577511-I/08)

Konwencja o ochronie praw człowieka i godności istoty ludzkiej wobec zastosowań biologii i medycyny: Konwencja o prawach człowieka i biomedycynie, zwana Europejską Konwencją Bioetyczną (dalej: Konwencją), ogłoszona przez Radę Europy w dniu 4 kwietnia 1997 r., jest najważniejszym dokumentem w Europie mającym na celu zapewnienie właściwej ochrony praw człowieka i godności istoty ludzkiej w dobie dynamicznie rozwijających się zastosowań biologii i medycyny. Poszczególne postanowienia Konwencji rozwijane są ponadto w protokołach dodatkowych. Na poziomie ustawodawstwa krajowego powinna w szczególności nastąpić konkretyzacja podstawowych zasad Konwencji, do których należy zaliczyć: nakaz ochrony godności i tożsamości każdej osoby ludzkiej oraz poszanowania jej integralności (art. 1), prymat interesu i dobra jednostki nad wyłącznym interesem społeczeństwa lub nauki (art. 2), sprawiedliwy dostęp do opieki zdrowotnej o właściwej jakości (art. 3).

W związku z towarzyszącymi postępowi biotechnologicznemu zagrożeniami, istotne jest podniesienie określonych zasad i norm etycznych do rangi zobowiązania prawnego. Rzeczpospolita Polska podpisała Konwencję i protokół dodatkowy dotyczący zakazu klonowania istot ludzkich w dniu 7 maja 1999 r.; dotychczas nie przeprowadzono jednak wymaganego procesu ratyfikacji.

Uwzględniając fakt, iż zagadnienia bioetyczne zyskują współcześnie coraz większe znaczenie oraz stanowią temat debaty publicznej, niezbędne jest przyjęcie regulacji wzmacniających w tym zakresie ochronę prawną człowieka. Rzecznik Praw Obywatelskich zwraca uwagę, że stosowane już w praktyce osiągnięcia biologii i medycyny, o znaczących implikacjach natury etycznej, społecznej czy ekonomicznej, oraz postępujący rozwój wymaga podjęcia przez państwo stosownych działań – uzupełnienia braków legislacyjnych czy zmian w systemie prawnym.

Wobec powyższego Rzecznik Praw Obywatelskich zwraca się do Prezesa Rady Ministrów i Marszałka Sejmu o podjęcie niezbędnych działań w celu ratyfikacji Konwencji oraz przyjęcia innych niezbędnych narzędzi (środków) gwarantujących poszanowanie fundamentalnych wartości.